

DRIJVENDE WATERWEEGBREE

Luronium natans

(foto Hendrik van Kampen / Buiten-beeld)

S27

Beschermingsstatus

Rode lijstcategorieën

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijnsoort

Vogelrichtlijnsoort

Belangrijke leefgebieden

Korte soortbeschrijving

Soortkenmerken

De Drijvende waterweegbree is een 10 tot 90 cm hoge plant met deels ondergedoken en deels drijvende blaadjes van enkele cm groot. De gesteelde drijvende blaadjes zijn eirond tot elliptisch en de ondergedoken blaadjes lijnvormig en zittend. De plant bloeit van mei tot augustus.

De drietallige bloemen zijn wit met een geel centrum. De bloemen drijven op het water of steken enkele cm boven het water uit.

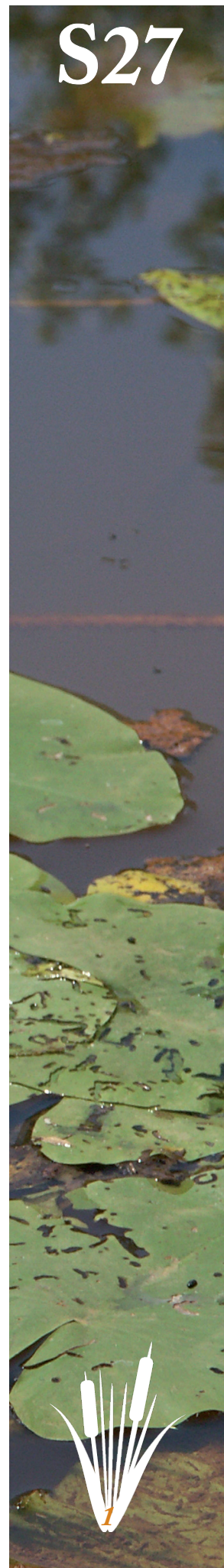
Biotoopvereisten

De Drijvende waterweegbree komt voor in voedselarm tot matig voedselrijk, zwak zuur tot zwak basisch (pH 5-7), stilstaand of zwak stromend water. Het is een soort van ionenarm water met een zeer lage ammoniumconcentratie.

Enkel indien het regenwater gemengd wordt met meer gebufferd, voedselarm water (grondwater / oppervlaktewater) kan de plant standhouden.

Populatie-uitwisseling en natuurverbindingen

Ze plant zich generatief voort door bloem- en zaadproductie. Scheuten die afbreken kunnen eveneens een (her)vestiging bewerkstelligen. Ze worden gemakkelijk via het

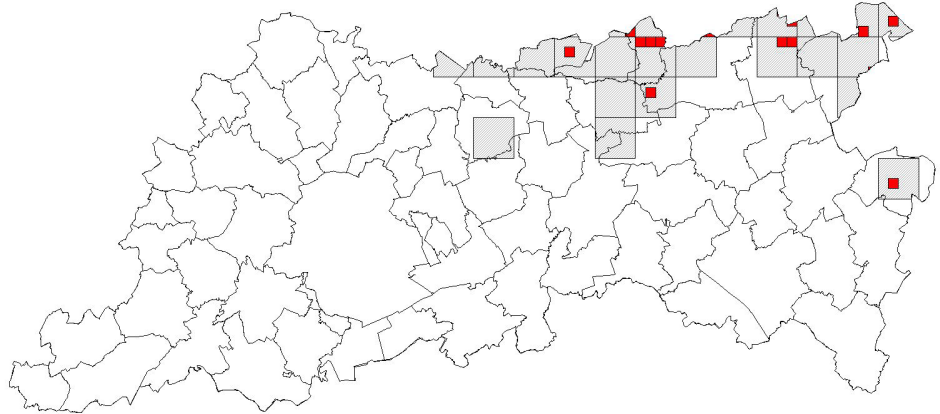

water vervoerd althans wanneer enige stroming aanwezig is en het water met andere wateren in verbinding staat. Scheuten wortelen en vestigen zich vooral in het najaar (oktober) en in mindere mate in het voorjaar.

Voorkomen in de provincie Vlaams-Brabant

Regionale verspreiding

De Drijvende waterweegbree komt in Vlaams-Brabant enkel voor in het Hageland. Het vormt de zuidelijke grens van het Vlaamse verspreidingsgebied dat zowel in noordelijke als oostelijke richting doorloopt. In de aangrenzende provincies Antwerpen en Limburg wordt de soort op meer plaatsen gevonden.

Inventarisatieonderzoeken

- Algemeen soortenverspreidingsonderzoek door het bijhouden van waarnemingen via de website waarnemingen.be.

Knel- en aandachtspunten

- Eutrofiëring en verzuring van waterlopen en plassen zorgen voor ongunstige milieuomstandigheden voor de groei van Drijvende waterweegbree. Vaak ligt de oorzaak bij de instroom van voedingsstoffen vanaf aangelanden of door toevoer van aangerijkt water via beken.
- Het dempen van grote poelen en ondiepe watergangen onttrekt groeiplaatsen en onderbreekt de aaneensluiting van (potentiële) groeihabitats.

Overzicht maatregelen

H3.5. Herprofilen van plassen

H3.6. Aanleg van poelen

S27.1. Verwijderen van de sliblaag in plassen

S27.2. Inlaten van beekwater

S27.3. Maaien en/of schonen van bovenlopen

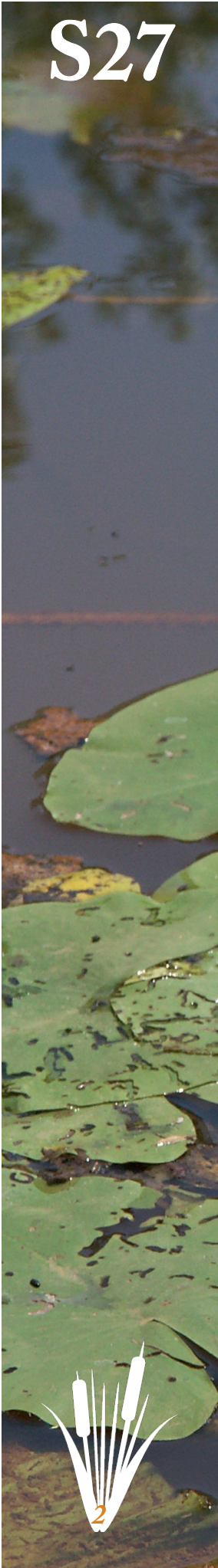
S27.4. Kappen van bomen en struiken

S27.5. Aanleggen van bufferstroken

Landschaps- en habitatgerichte maatregelen

H3.5. Herprofilen van plassen

Drijvende waterweegbree vestigt zich het gemakkelijkst op plaatsen waar de waterlaag ondieper is dan 4 cm. Door (her)inrichting of (slib)ruiming (tot op minerale bodem) van ondiepe wateren of het ondiep uitgraven van natte depressies kan bijkomend habitat worden gecreëerd. Er moet vooral rekening worden gehouden met brede, glooiende oevers en het herstel van de onderwaterbodem (zie ook maatregel S27.1. Verwijderen van de sliblaag in plassen). Het tijdelijk droogvallen van de onderwaterbodem stimuleert de bloemvorming en zodanig ook de verspreiding van de soort. Aansluiting

op - bij voorkeur ondiepe sloten - die in verbinding staan met bestaande groeiplaatsen kunnen een hervestiging bevorderen (zie maatregel S27.3. - Maaien en/of schonen van bovenlopen).

H3.6. Aanleg van poelen

Op geschikte bodems in de nabijheid van bestaande of voormalige groeihabitats kunnen nieuwe vestigingsplaatsen worden gecreëerd door de aanleg van grotere poelen en ondiepe vijvers met een brede ondiepe oeverstrook en geleidelijke oeverovergang.

Soortgerichte maatregelen

S27.1. Verwijderen van de sliblaag in plassen

De soort kan zich hervestigen op voormalige groeiplaatsen door het ruimen van de sliblaag in ondiep water, al wordt dit bemoeilijkt door atmosferische depositie van nutriënten en verzurende stoffen. Op verboste plekken moet na het kappen van bomen en struiken (zie maatregel S27.4. - Kappen van bomen en struiken) de voormalige (bos) bodem worden geploegd.

S27.2. Inlaten van beekwater

Het inlaten van zuiver beek- of grondwater kan nodig zijn om de verzuring in te perken. Eventueel gebeurt dit via een bezinkingsbekken om de aanvoer van voedingsstoffen te beperken.

S27.3. Maaien en/of schonen van bovenlopen

Drijvende waterweegbree kan zich snel uitbreiden door de productie van uitlopers met nieuwe rozetten. Omdat de soort winterhard is kunnen open plekken snel worden bezet, doch enkel wanneer de bodem niet te voedselrijk is waardoor de groei van andere planten achterwege blijft. De aanwezigheid van slibvrije ondiepe groeibodems bepaalt de (her) vestigingsmogelijkheid (foto 2). Afgebroken scheuten die het gevolg zijn van voorzichtige en gecontroleerde beekruiming in bestaande groeihabitats kunnen zich beekafwaarts vestigen wanneer zich geschikte groeiplekken aanbieden. Verruigde water- en oevervegetaties worden jaarlijks één keer gemaaid in september.

Foto: Het ondiep ruimen en schonen van watergangen kan een hervestiging van Drijvende waterweegbree introduceren en/of een verbinding met potentiële habitats tot stand brengen (foto Econnection)

S27.4. Kappen van bomen en struiken

(Potentiële) groeiplaatsen worden in een straal van 30m (= een boomlengte) vrijgehouden van bomen en struiken.

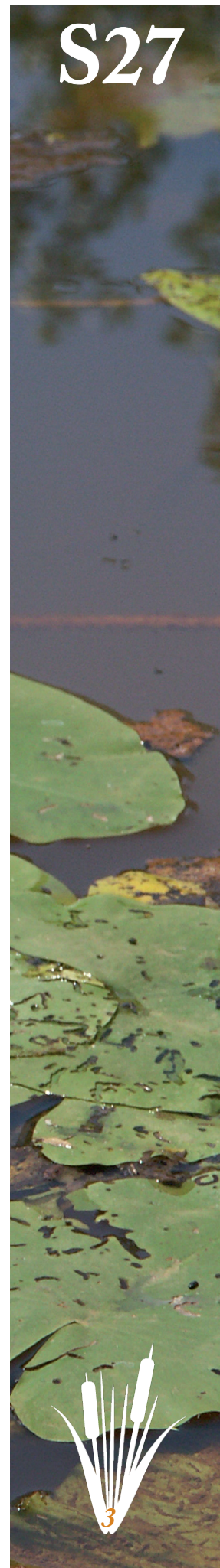
S27.5. Aanleggen van bufferstroken

Onbemeste bufferstroken van minstens 20 m breed rondom de groeiplaatsen kunnen de rechtstreeks toevoer van voedingsstoffen beperken of voorkomen.

Financierings- en ondersteuningmogelijkheden

Algemeen

- Ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid
- Subsidie voor de aankoop van natuurgebieden
- Landschapsteam
-

Soortgericht

- Bijzonder natuurbeschermingsproject

Habitatgericht

- Beheerovereenkomst verminderde bemesting voor een betere waterkwaliteit
- Beheerovereenkomsten aanleggen en onderhouden van poelen

Lopende initiatieven

geen

Opvolgings- en evaluatiemogelijkheden**Opnemen van permanente kwadraten**

Regelmatige opvolging van de vegetatieontwikkeling op de groeiplaatsen van Drijvende waterweegbree met aandacht voor de (her)vestiging en (verdere) uitbreiding van de soort en zijn aandeel in de totaliteit van de watervegetatie. Tegelijk wordt ook aandacht gegeven aan andere indicatieve en/of vegetatietyperende soorten.

Referenties & verdere informatie**Publicaties**

- Bloemendaal, F.H.J.L. & Roelofs, J.G.M. (1988). Waterplanten en waterkwaliteit. KNNV, Utrecht/Vakgroep Aquatische Oecologie Katholieke Universiteit Nijmegen.
- Haskoning (2002). Systematiek van natuurtypen voor Vlaanderen. 3. Stilstaande wateren. Rapport i.o.v. Aminal, Afdeling Natuur. 113 p.
- Kay, Q.O.N., John, R.F. & Jones, R.A. (1999). Biology, genetic variation and conservation of *Luronium natans* (L.) Raf. In Britain and Ireland. *Watsonia* 22(4): 301-304.
- Nielsen U.N., Riis T & Brix H. (2006). The importance of vegetative and sexual dispersal of *Luronium natans*. *Aquatic Botany* 84: p. 165-170.
- Ronse A. (2006). *Luronium natans*. In: Van Landuyt, W. et al. (Red). Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels Gewest. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Nationale Plantentuin van België en Flo.Wer. 1007 p.
- Van Landuyt W., Hoste I., Vanhecke L., Van den Breemt P. Vercruyssen W. & De Beer D. (red.) (2006). Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels gewest. Nationale Plantentuin en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek i.s.m. Flo.Wer vzw. 1007 p.
- Vincent, L., Verbeke, W., Van Belle, J., De Cock, V., Verlinde, R., Reheul, D., Zwaenepoel, A., Van Den Berghe, J. & Lievens, F. (2006). Technisch vademecum grasland: harmonisch park- en groenbeheer. Afdeling Bos en Groen. Brussel. Belgium. 291 p.
- Weeda, E.J., Westra, R., Westra, CH; & Westra, T. (1985). Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties 5. IVN. Hilversum. 400 p.

Websites

- Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)
www.inbo.be/content/page.asp?pid=FLO_florabank
- www.wilde-planten.nl/drijvende%20waterweegbree.htm
- www.minInv.nederlandsesoorten.nl/Inv.db/Inv.db/i000252.html
- www.soortenbank.nl
- www.waarnemingen.be

Folders

geen

Advies

- Plantenwerkgroep

